

CVIČEBNÍ LISTY.

Príloha „Vojenských Rozhledů“.

ČÍSLO 5.

ROČNÍK V.

Příprava pro Válečnou školu.

Škpt. gštb. Rudolf Kučera:

Autorské řešení námětu čís. 67.

I.

Povšechná úvaha.

Z námětu samého vysvítá, že smíšený přezvědný oddíl B je částí předvoje pěší divise B. Článek 104. P. ř. praví, že předvoj je zvláštním zajišťovacím oddílem na pochodu; článek 98. P. ř. definuje pojem zajištění takto: „Hlavním účelem zajištění jest zaručiti veliteli volné disponování jeho prostředky, aby mohl splniti daný úkol; proto musí zajištění chrániti velitele i vojsko proti každému překvapení a zabraňovati činnosti všech nepřátelských zpravodajských orgánů. Konečně pak, aby podklad pro naše úvahy byl úplný, je třeba, abychom si připomenuli článek 163. P. ř., v kterém čteme: „Předvoj zajišťuje valný voj zpředu. Proto chrání valného voje proti překvapení zblízka a odstraňuje z cesty jak nepřátelský odpor, tak také materiální překážky, které by mohly zastaviti nebo zpomaliti pohyb valného voje ...“

Úhrnem tedy má předvoj za úkol: zaručiti veliteli volné disponování jeho prostředky; — chrániti velitele i vojsko proti každému překvapení; — a to znamená: zabraňovati činnosti všech nepřátelských zpravodajských orgánů; — odstraňovati s cesty nepřátelský odpor; — odstraňovati s cesty materiální překážky.

Jaké poslání bude míti tedy v mezích tohoto úkolu předvoje naše divisní jezdeckvo? Při pomyslení na jezdeckvo vybaví se nám vždy bezděky myšlenka na překvapení; víme, že jezdeckvo svou rychlostí, pohyblivostí a pružností může snadno překvapiti; jest nám dále známo, že ani v bojových úkolech nemůže jezdeckvo snažiti se dosáhnouti výsledků náporu, vedenými vytrvalým a mocným úsilím, neboť k tomu jsou jeho početní stavy i palebné prostředky příliš skrovné. Tento nedostatek, který však skutečnému jezdeckvu není na škodu, nahrazuje jezdeckvo úspěšně svými zvláštními vlastnostmi, které mu dovolují překvapení. I v boji má jezdeckvo překvapiti nepřítele náhlým a prudkým útokem všech svých bojových prostředků najednou, aby dosáhlo podobného úspěchu, kterého dobývá pěchota postupným úsilím, kterého jezdeckvo vyvinouti nemůže, je-li ho užito jako jezdeckva.

Že skutečně překvapení hraje důležitou roli při zajištění, vysvítá také z okolností, že náš Polní řád uvádí překvapení a zajištění pohromadě v hlavě III. Zajištění samotné nevyhledává

překvapení, nýbrž čelí mu podle zásady: „... i když není možno vždy zvítěziti, není nikdy dovoleno býti překvapenu“. (P. ř. čl. 98.) Má-li tedy jezdeckvo možnost, aby samo mohlo nepřítele překvapiti, pak bude i s to, aby čelilo překvapení, o něž se pokouší nepřítel. Jak může jezdeckvo dostáti tomuto úkolu, aby chránilo velitele i vojsko proti překvapení? Tuto otázku můžeme správně odpověděti teprve tehdy, uvědomíme-li si stručně, co znamená ochrana proti překvapení pro různé velitele a co pro vojsko.

Kdy může nastati překvapení pro velitele Jizerské armádní skupiny? Zajisté tehdy, když by se dověděl, že své rozhodnutí opřel o mylné podklady jako na příklad, že nepřítel by nebyl na horním toku Labe a na východ od Labě, jak mu hlásilo letectvo, nýbrž že by předvoje divisi 1. sledu narazily na nepřátelská vojska na Cidlině.

Aby tedy ani velitel Jizerské armádní skupiny nebyl překvapen, a aby mohl svá rozhodnutí opřít o správný podklad, vyslal smíšený přezvědný oddíl D na přezvědy tak, jak jsme o tom již obšírně pojednali v řešení předešlého námětu.

Překvapení velitele Jizerské armádní skupiny nebylo by však překvapením pro velitele pěší divise B, neboť ten jest chráněn proti tomuto překvapení svým předvojem. Nesporně byl by však překvapen nejen velitel předvoje, nýbrž i vojska předvoje.

Vidíme tudíž, že za pochodu jest záhodno čeliti překvapení vyšších velitelů včasným dodáním zpráv z větší vzdálenosti a chrániti vojska předvoje proti překvapení rovněž dodáváním zpráv zblízka. „Zprávy o nepříteli jsou pro zajištění velmi důležité; zejména jsou nejlepším ochranným prostředkem proti překvapení. (P. ř., čl. 101.) Tyto úkoly připadají letectvu a jezdeckvu, která vyhledáváním a včasným dodáváním zpráv přispívají k zajištění, to jest, zaručují velitelům volné disponování jejich prostředky a chrání je, jakož i vojska, proti každému překvapení. O splnění tohoto úkolu usilují obě zbraně v nejužším souladu, doplňujíce se navzájem: na větší vzdálenost bude to obyčejně letectvo, které dodá první povšechné zprávy, jež jezdeckvo doplní a přesněji určí; v přímé blízkosti bude obyčejně jen na jezdeckvu, aby zprávy vyhledalo, třeba i bojem. Z ostatních výše uvedených úkolů předvoje nenáleží již žádný do výhradní pravomoci jezdeckva; avšak i řešení těchto úkolů účastní se seč síly stačí, zvláště co se týče zabraňování činnosti nepřátelských zpravodajských orgánů.

II.

Podrobná úvaha.

Polní řád praví v posledním odstavci 109. článku, že: „Jezdeckvo pěších divisi pracuje (t. j. vyhledává zprávy), „toliko pro pěší divise v prostoru na dálku zpravidla ne větší než 15—20 km.“

Jelikož jsme zásadně proti každému schematisování, je třeba, abychom objasnili uvedené číslce a abychom zdůraznili důležitost dodržování dálkových hranic.

Řekli jsme, že divisi jezdeckvo přispívá k zajištění tím, že svými zprávami chrání velitele i vojsko proti každému překvapení. Nebyla by tato ochrana velitele divise co nejlepší, kdyby dostal zprávy pokud možno z největší vzdálenosti, a nebyla by naproti tomu ochrana

vojska co nejúčinnější, kdyby ji divisní jezdecktvo provádělo co nejbližší před vojsky, jimž ochranu má poskytnouti? Nikoliv! Velitele divise zajímají jen zprávy o onom nepříteli, který by mohl přímo uplatniti svůj vliv na operaci právě prováděnou, tedy o nepříteli vzdáleném asi na jednodenní pochod, nebo pochoduji-li oba protivníci proti sobě, na půldenní pochod. (Ovšem, jinak jest tomu u velitele armády nebo armádní skupiny — viz předešlý námět.)

Pro přímou ochranu vojska nejde však o zajištění proti palbě z ručnic a z kulometů, neboť proti ní zajišťují se vojska sama svou sestavou a svými zajišťovacími složkami (u předvoje členěním na sledy, předvojovou hlídkou a zajišťovacími hlídkami). Jak odůvodňujeme tedy nejmenší vzdálenosti divisního jezdecktva? „Vzdálenost, na jakou jde předvoj před valným vojem, mění se podle vzdálenosti od nepřítele, podle terénu a síly předvoje. Tato vzdálenost má jednak chrániti čelo valného voje od nenadálé palby nepřátelského lehkého dělostřelectva, řízené z pozemních pozorovatelů, jednak má valnému voji dovolovati, aby se, kdyby bylo třeba, mohl rozvinouti a podporovati předvoj.“ (P. ř. čl. 165.) A tytéž zásady platí pro divisní jezdecktvo, jež na pochodu včleněné pěší divise pracuje pro předvoj, jemuž dodává zprávy o nepříteli, o stavu komunikace, mostů, přechodů, o materiálních překážkách a pod. Proto musí divisní jezdecktvo předcházeti předvoj aspoň na donosnost lehkého dělostřelectva. Jinak byly by jeho služby předvoji málo platné.

Z uvedeného vysvítá, že tato důležitá úloha divisního jezdecktva vyžaduje, aby byla prováděna veškerým divisním jezdecktvem, a to nerozděleným. Rozdělovati skrovné prostředky divisního jezdecktva anebo i svěřovati jeho částicím za pochodu proti nepříteli různé jiné úlohy, bylo by chybou. Pro spojovací službu a pod. uvnitř divise i předvoje a pro předvojovou hlídku užijeme jezdeckých patračů pěších pluků.

Zásadou pro užití divisního jezdecktva v předvoji jest tedy, že pracuje pro předvoj a že nesmí býti ani odesláno příliš daleko před pěší divisi, ani opět lpěti těsně na předvoji; donosnost polního lehkého dělostřelectva jest pro stanovení této vzdálenosti nejspolehlivějším vodítkem.

III.

a) Rozkazy velitele smíšeného přezvědného oddílu B pro vyražení k ochraně přechodu předvoje pěší divise B přes Jizeru.

Velitel smíšeného přezvědného oddílu B, dostav dne 31. srpna odpoledne rozkaz pro den 1. září, oznámil přípravným rozkazem částem svého oddílu, že zítra vyrazí; připravil je mravně i materiálně pro tuto operaci a po úvaze o operaci vydal ještě 31. srpna rozkaz pro nástup oddílu dne 1. září ráno, stejným způsobem, jak jsme znázornili v řešení předešlého námětu.

Ráno dne 1. září v 6 hod. se velitel smíšeného přezvědného oddílu B dostaví k oddílu, který podle jeho rozkazů nastoupil na silnici severně Zamost, v plném vědomí, že jeho úlohou tohoto dne jest, aby chránil pochod předvoje; i namane se mu bezděky otázka, odvážející jej částečně od jeho úlohy, t. j. práce pro předvoj. Ve vlastním zájmu bude toužiti po zprávách o onom nepříteli.

teli, o kterém rozkaz velitele pěší divise B praví, že je letectvem hlášen na horním toku Labe u Králové Dvora nad Lab. Nesmí se však sám se svým oddílem pustiti za ním, aby tyto povšechné zprávy přezkoušel, aby získal zpráv přesnějších, neboť svou úlohou je vázán na předvoj, jemuž nesmí „utéci“. Své skrovné prostředky nemůže rozdělit, neboť potřebuje jich k splnění úlohy, kterou mu svěřil velitel předvoje. Co tedy podnikne? Jest mu známo, že smíšený přezvědný oddíl D byl odeslán před ním na přezvědy s výhradní úlohou vyhledávat zprávy — ale pro velitele jizerské armádní skupiny. K částečnému splnění jeho oprávněných tužeb, aby také on získal dříve přesnějších zpráv o nepříteli a aby těžil ze zkušeností získaných na stejné ose pochodu S. P. O. D., dopomůže mu jedna z pochodových složek u jezdeckta zásadně vždy a s úspěchem užívaná: p o c h o d o v á h l í d k a. Tuto „pochodovou hlídku“ (nesmíme ji zaměňovati s „předvojovou hlídkou“) vyšle tedy velitel smíšeného předzvědného oddílu B po ose svého pochodu a vydá tento 1. rozkaz:

„P o c h o d o v á h l í d k a! Poručík P divisní eskadrony s jedním rojem patračů své čtyři postupuje po ose pochodu rychlostí 8 km za hodinu a dorazí, nedbaje vlastního smíšeného přezvědného oddílu, na řeku Cidlinu, kde vyčká dalších rozkazů. Smíšený přezvědný oddíl D nesmí předejet; zprávy od něho získané a zprávy o překážkách na cestách dodá mi po ose pochodu. Dosažení Cidliny hlásí mi do Libáně.“

Vidíme, že „pochodová hlídka“ má úkol přezvědný a to samostatný. Proto také zásadně velí této hlídce důstojník. Jako u přezvědné hlídky nemá za úkol, aby prorazila, nýbrž aby vyskytnuvší se překážky a odpory pouze hlásila; proto nemá samočinné zbraně (roje střeleckého); nemá jí také proto, aby byla pohyblivější a „lehčí“. Naznačenou průměrnou rychlostí pojedou se zřetelem k pomalému postupu divisního smíšeného oddílu B, vázaného na postup předvoje pěší divise, dosti rychle, přece však pohodlně, neboť předepsané rychlosti odpovídají stejné doby klusu a kroku, na příklad 10 minut klus, 10 minut krok.

V 6 hod. 10 min. vyrazí pochodová hlídka a velitel smíšeného přezvědného oddílu dá 2. r o z k a z (viz tabulka na str. 67):

Když byl velitel smíšeného přezvědného oddílu orientoval a postupně odeslal průzkumné hlídky, vydav jejich velitelům kopie této přehledné tabulky, dá v 6 hod. 35 min. další rozkaz:

3. rozkaz:

„P ř e d v o j — zbytek divisní eskadrony (bez 1 roje čtyř patračů) vyrazí ihned za velení velitele divisní eskadrony. Dorazí po ose pochodu rychlostí 8 km za hodinu na západní okraj Dobrowitz. Mezi Winařitz—Dobrowitz a železniční tratí E. St. Dobrowitz—E. St. Taxis Dobrowitz připraví záchytnou posici pro sled průzkumných hlídek. 1 motocyklistu a 4 cyklisty přiděluje jako spojky.

H l a v n í v o j potáhne za předvojem v pořadí: 1 roj čtyř patračů s velitelským družstvem a se spojkami, kulometry na automobilech, cyklistická rota. Cyklistická rota vyšle ke mně 2 motocyklisty a 5 cyklistů jako spojky.

Nedám-li četě kulometů na automobilech a cyklistické rotě za pochodu jiných rozkazů, pojedou postupně vlastní obvyklou rychlostí, řídíce svůj pohyb podle mého pohybu tak, aby si vzájemně nepřekážely a se nepředjížděly. Po dosažení M. H. Sejčín vyčkají mých dalších rozkazů.“

1. posun: až na čáru trig. 365 Bojetitz—Dobrowitz—Kosořitz, k ochraně vyrazení předvoje pěší divise přes řeku Jizeru.

Průzkumná hlídka čís.	Sestava	Cesta—cíl—prostor	Úkol	Hlášení	Poznámka
1	1 roj čtyř pa- tračů, 1 souprava ma- lé sign. stan.	Bezděčín—Mlt. Schießstätte—Je- mník—Gutwasser trig. 365 Bojetitz	Průzkum podél vlastní pochody osy pozorování a střelení ve směru na: Průzkum podél vlastní pochody osy pozorování a střelení ve směru na: Průzkum podél vlastní pochody osy pozorování a střelení ve směru na:	Holovrchy a silnici z Kolomut	V 9 h. 45' očekává vystřídání na sil- nici již. okraj Holovrch.
2	1 roj čtyř pa- tračů, 1 soupr. sign. praporců.	M. H. Nepřewaz— Winaritz—Bojetitz		Teinetz	V 10 h. očekává vystřídání u M. H. Teinetz.
3	1 družstvo čtyř střelecké, 3 cyklisti.	Osa pochodu S.P.O. až na východní okraj Dobrowitz		Auřetz	Připojí se k divisi. esk. až její předvoj projde.
4	1 roj čtyř pa- tračů, 1 souprava ra- ket s pistolí.	Sand Lhota Straš- nov		Pečitz	V 10 h. 15' dorazi k S. P. O. do Auřetz.
5	1 roj čtyř pa- tračů, 1 souprava ra- ket s pistolí.	Libi- chov E. St. Dobro- witz		trig. 220 Dubovka	dtto

Hlavní síly smíšeného přezvědného oddílu B táhnou po ose pochodu: ze Zámostí (automobily a cykl. rota po silnici přes Bezděčín, jezdecké části zkratkou po polní cestě) po silnici na Dobrowitz.

b) Postup smíšeného přezvědného oddílu B po překročení Jizery předvojem pěší divise B.

Tento postup není ponechán libovůli velitele smíšeného přezvědného oddílu B tak, jako jsme to viděli u smíšeného přezvědného oddílu D na přezvědných.

Velitel předvoje postupuje posuny, které si stanovil, podle rozkazů velitele pěší divise. Tyto posuny, které oznámí veliteli smíšeného přezvědného oddílu, omezují samostatnost a volnost smíšeného přezvědného oddílu; volba prostředků a způsob, jak velitel smíšeného přezvědného oddílu pásma postupných posunů prozkoumá a pro předvoj zajistí, musí mu však velitel předvoje divise přenechat. Smíšený přezvědný oddíl B bude předcházet předvojem vždy na vzdálenost donosnosti polního lehkého dělostřelectva, aby ho chránil od nenadálé palby tohoto dělostřelectva, řízené z pozemních pozorovatelů a aby mu dovolil včasným dodáním zpráv o nepříteli, aby se mohl rozvinouti, a zpráv o materiálních překážkách na cestě, aby se jim mohl vyhnouti, anebo, aby, kdyby bylo třeba, mohl provést jejich odstranění (ženijním vojskem a pod.).

Abychom si uvědomili rozdíl mezi postupem přezvědného oddílu na přezvědách a v zajištění vůči jednotkám, pro něž pracují, přirovnáme přezvědňý oddíl k smečce loveckých psů na honě. Přezvědňý oddíl na přezvědách postupuje, nedbaje vojsk, pro něž hledá zprávy, právě tak, jako smečka loveckých psů v parforsním honu, snažící se dostihnouti zvěř a přenechávající lovcům, aby jeli v jejích stopách. Naproti tomu přezvědňý oddíl v zajištění musí, aby vyplnil své poslání, držeti se zpět a řídití svůj postup podle vojsk, k jejichž zajištění přispívá, právě tak, jako obyčejný lovecký pes nesmí odběhnouti od svého lovce za zvěří, jež by nebyla v dostřelu.

c) Situace smíšeného přezvědného oddílu B v době, když předvojový houfec předvoje pěší divise dosáhne silnice Sedliště—Libáň—Psinitz.

Viz přiloženou průsvitku v měřítku 1:75.000.

Úlohy z praktického výcviku.

Kpt. Vladimír Š i n c l:

Spojení u dělostřelectva za přibližovacího pochodu.

1. Všeobecně: Přibližovací pochod se začíná ve chvíli, kdy je možno očekávati účinek nepřátelského dělostřelectva střední donosností.

Při tom postupuje předvoj (krycí vojska) v polorozvinutých tvarech.

Jelikož se mohou vyskytnouti během postupu různé místní odpory, je nutno dáti postupovati předvoji pod ochranou jisté části dělostřelectva, která bude později chrániti, bude-li třeba, rozvinutí ostatní pěchoty a dělostřelectva. Proto bude dělostřelectvo pro podporu předvojů během přibližovacího pochodu postupovati takto:

a) Část dělostřelectva zaujme nebo připraví palebné posice, ze kterých by mohla kdykoliv chrániti a podporovati postupující pěchotu až k určitému postupnému cíli.

b) Ostatní část dělostřelectva pro podporu předvojů pochoduje zatím od krytu ke krytu kupředu, aby zaujala vpředu nové posice.

c) Jakmile zaujala pochodující část dělostřelectva palebné posice, dá se na pochod vpřed část dělostřelectva stojící až dosud v posici.

Tento manévr se stále opakuje. Čím blíže k nepříteli, tím budou průskoky menší, až konečně při naražení na vážnější odpor počne se rozvíjovati i ostatní pěchota a dělostřelectvo — pochod změní se v boj.

Za postupných přemístění je těžko zajistiti dodávání zpráv a rozkazů, a jest to jedním z nejtěžších úkolů, kladených na spojovací službu. Spojovací služba může jen tehdy řádně působiti, je-li velitelem každého stupně náležitě podporována. Čím těžší úkol, tím větší podpory vyžaduje, a každý velitel musí dobře uvážiti, co prospěje úspěchu boje více, zda podporovati spojovací službu i často na úkor jiných požadavků či obejíti se bez ní.

2. Podpora spojovací služby u dělostřelectva velitelem divise a dělostřelecké brigády:

Za přibližovacího pochodu decentralisuje velitel velení dělostřelectva tím, že rozdělí veškeré lehké a horské dělostřelectvo nebo jeho část na skupiny pro podporu předvojů. Ostatní dělostřelectvo pochoduje obvykle s valným vojem. (U něho má spojovací služba tytéž úkoly jako za normálního pochodu blízko nepřitele.)

Centralisace velení dělostřelectva provede se opět při naražení na vážnější odpor.

3. Podpora spojovací služby velitelem skupiny pro podporu předvoje:

Velitel určí prostory pro palebné posice oddílů blízko hlavní komunikace, která jest obvykle též spojovací osou, hlavně však v bezprostřední blízkosti pozorovatelný příslušného oddílu.

Orientuje stále pozorovacího důstojníka o situaci a vlastním záměru.

4. Podpora spojovací služby velitelem oddílu:

Podpora je táž jako u velitele skupiny. Určí pak ještě, je-li to možné společnou pozorovatelnou pro sebe a pro velitele baterií. Je-li třeba vyslati pomocného pozorovatele, umístí jej tak, aby bylo lze se s ním dorozuměti opticky neb alespoň jezci (cyklisty atd.).

Nechá pochodovati svoji spojovací četou co nejdále vpředu.

5. Zásady spojení:

a) Má-li skupina pro podporu předvoje více než jeden oddíl, pochoduje velitel skupiny s velitelem předvoje, kterého podporuje. Toto spojení jest nejjistější.

b) Nesnáze spojení se zmenší, shrnou-li se, kde je to možné, různá spojení na jednu spojovací osu, která se dá lépe udržovati a zajistiti.

c) Spojovací útvary se při delším postupu snadno vyčerpávají stále se opakujícím zřizováním, udržováním a svinováním linek. Se stavbou telefonních linek souvisí velké výkony pochodové; proto je třeba upustiti od všech zbytečných staveb (G-VIII-1, str. 39).

Velitel, který nařídí předčasně užívati telefonu, nebude míti k dispozici spojovací útvar v rozhodném okamžiku.

Za přibližovacího pochodu užívá se s prospěchem hojně jiných pojítek, jako radia a optické telegrafie, posílů a pod.

d) Oddíl stojící vzadu může provést další přískok teprve tehdy, až bude opět vpředu pochodující oddíl v posici. Toho však velitel vzadu stojícího oddílu zpravidla nevidí. Proto musí býti o tom zpraven. Je výhodné, nařídí-li velitel skupiny oddílům, aby si tuto zprávu oznamovali přímo, neboť cestou dělostřelecké skupiny nastaly by jen zpoždění.

6. Nedostatky nynější organizace spojovací služby u dělostřelectva, projevující se v této fázi boje:

a) Při přemísťování dělostřelectva za přibližovacího pochodu, t. ř. „přískoky“ jest zapotřebí, aby zadní oddíl přemístil se dopředu klusem. Tím však zůstanou vzadu spojovací útvary, které mají býti vpředu dříve nežli děla.

U dělostřelectva, které pochoduje někdy rychlejším ruchem nežli je krok, jest nezbytno, aby veškerý neb alespoň velká část spo-

jovaciho personálu a materiálu byla dopravována tímtež ruchem, jakým se pohybuje velitel jednotky aneb alespoň jako jednotka sama.

V tom nynější organisace nevyhovuje, neboť kromě dvou telefonistů na koni a jednoho telefonisty na kole musí pochodovati ostatní telefonisté a veškerí radiotelegrafisté pěšky. Proto se stává, že je velitel často již při druhém „přískoku“ bez pojítek.

b) Styčná hlídka pro spojení dělostřelectva s pěchotou není u velitelství oddílů organizačně systemisována, nýbrž musí se vždy zvláště sestavovati.

Podle informací pracuje na změně organisace spojovací služby u dělostřelectva příslušná komise MNO., která odstraní uvedené závady asi tímto způsobem:

a) Doprava veškerého spojovacího personálu u dělostřelectva vyžadovala by velkého počtu vozidel; proto se zamýšlí na pochodu rozdělit spojovací čtyři oddílů a skupin na část lehkou, která může všude sledovati svého velitele krokem i klusem, a na část méně pohyblivou, zbylý to spojovací personál, pochodující pěšky u vozů s naloženým zbytkem spojovacího materiálu.

Telefonisté baterií budou se dopravovati na telefonním voze a na kolesnách.

Každému radioroji bude přidělen jeden lehký vojenský vůz pro dopravu lidí a stanice, čímž se tyto roje stanou mobilnějšími.

Spojovací čtyři budou hojněji dotovány jízdními koly.

b) Telefonní družstva baterií budou zmenšena o jeden staniční roj, za to se však systemisují u spojovacích čet oddílů lehkého a horského dělostřelectva styčné hlídky.

Zmíněná komise zároveň přijala prý již zásadu měnící u dělostřelectva nařízení služebního předpisu G-VIII-1, str. 23 a 31, podle kterého má zbaviti každé nadřízené velitelství své podřízené jednotky všech starostí o spojení s nim. Podle usnesení této komise spojuje se u dělostřelectva podřízený až po velitele oddílu v to s představeným, ten je však povinen toto spojení usnadniti (vhodnou volbou stanoviště, atd.).

Změna tato byla z mnohých důvodů u dělostřelectva nutná, vždyť ve válce se osvědčila a dává se tím jen úřední potvrzení tomu, co se vlastně již dávno u dělostřelectva provádí.

Aby tato studie měla cenu instruktivní, počítám při řešení aplikace s organisací novou, kterou možno ostatně u pluků k účelům výcviku realizovati ještě dříve, než vyjde příslušný organizační předpis.

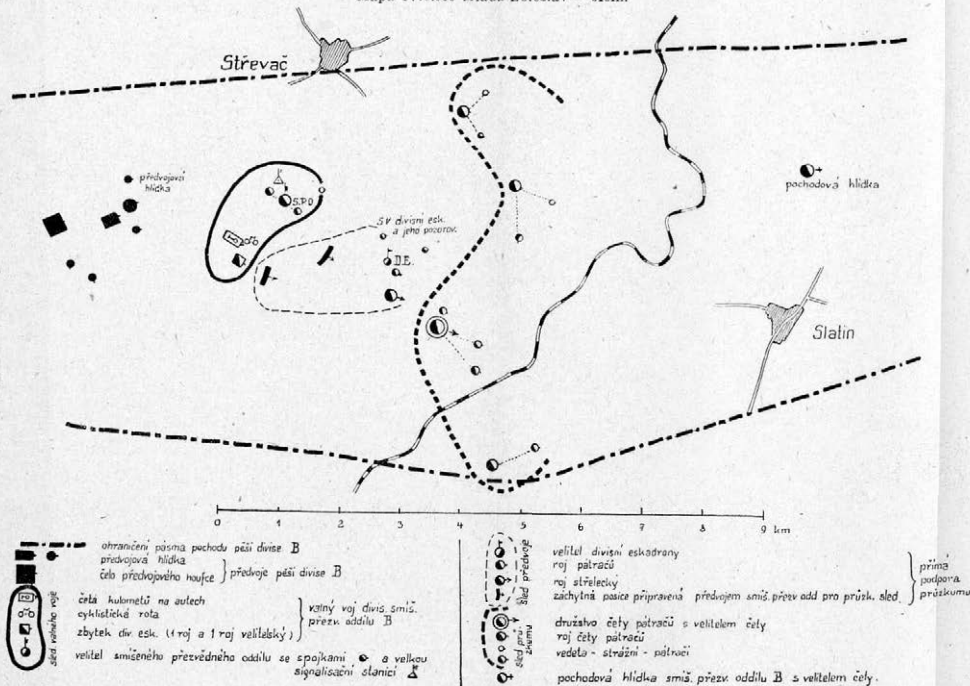
APLIKACE.

Situace.

7. pěší divise vykoná dne 30./5. přibližovací pochod s brigádami vedle sebe. Předvoj pravé brigády tvoří 2 prapory pěšího pluku 27 pod velením velitele pluku. Pásmo brigády je jen 2 km široké; proto se rozhodl velitel předvoje dáti postupovati v čele jen jednomu praporu.

Situace smíšeného převěžného oddílu B v okamžiku, když předvojový houfec předvoje pěší divise B dorazí do Libaně.

Mapa 1:75.000 Mladá Boleslav — Jičín.

Cvičební listy roč. V. (1926) čís. 5.

Velitel dělostřeleckého pluku 7 s oddíly I a II/7 je pověřen podporou předvoje pravé brigády. Rozhodl se dáti zaujati posici při zahájení pochodu oddílem I/7 s úkolem chrániti a eventuelně podporovati postup pěchoty až k prvnímu postupnému cíli. Po dosažení tohoto cíle předvojem zaujme posici oddíl II/7 a oddíl I/7 dá se pak na pochod atd.

Řešení spojení ve skupině.

A. Plán spojení.

Velitel dělostřelecké skupiny nařídí svému spojovacímu důstojníku asi toto:

1. Spojení s pěchotou, t. j. velitele skupiny s velitelem p. pl. 27 — osobním stykem.

2. Spojení s podřízenými, t. j. s oddíly na pochodu spojkami, s oddíly v posici taktéž spojkami, nebo i opticky, radiotelegraficky, nebo přes přední zpravodajskou ústřednu (PZÚ).

3. Spojení s představeným, t. j. s velitelem 7. polní dělostřelecké brigády spojkou nebo přes PZÚ.

4. Spojení příčné se nezřídí. Bude-li třeba, přes PZÚ.

5. Spojení s letcem. Za pochodu terče vždy v blízkosti velitele skupiny. Oddíl stojící v posici zřídí svoji radiostanici.

6. Spojení s pomocnými orgány není zapotřebí. Podle tohoto rozkazu sestaví spojovací důstojník skupiny (pluku) spojovací plán, který se po schválení velitelem skupiny uveřejní jako jeden článek rozkazu velitele skupiny pro příští přibližovací pochod.

B. Výtah z rozkazu velitele skupiny ze dne 29./9.

Čl. 6. Spojovací plán:

Velitel skupiny pochoduje společně s velitelem p. pl. 27 podél této osy postupu.... Spojovací četa pluku pochoduje v čele oddílu II/7.

Oba oddíly vyšlou k veliteli čelního praporu styčné hlídky.

Spojky oddílů — důstojník a dva jezdci — hlásí se u mne zítra dne 30. t. m. v 5 hod. 45 min. u PZÚ. Spojení skupiny s oddíly spojkami, nebo i radiotelegraficky, opticky nebo přes PZÚ. Proto zřídí „oddíl v posici“ ihned svoji radiostanici, která čeká na zavolání skupiny nebo letce a pošle vždy k nejbližší PZÚ. jezdce nebo cyklistu.

Oddíl zaujavší nové posice zpraví o tom ihned a přímo oddíl stojící vzadu, který pak může provést další přískok.

Jeden důstojník a 2 jezdci druhého oddílu hlásí se zítra 30. t. m. v 5 hod. u velitele 7. polní dělostřelecké brigády v jako spojky skupiny.

Dělostřelecký letec na střehu od 7 do 9 hod.

Volací značky, délky vln, hesla, rakety a terče viz rozkaz čj. (nezměněn).

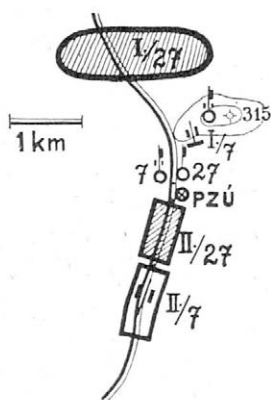
C. Spojovací důstojník pluku.

Spojovací důstojník pluku zavolá k sobě výkonného rotmistra čety, dále velitele telefonního družstva a velitele radiodružstva. Všem vysvětlil situaci a dal jim patřičné rozkazy asi takto (viz přílohu).

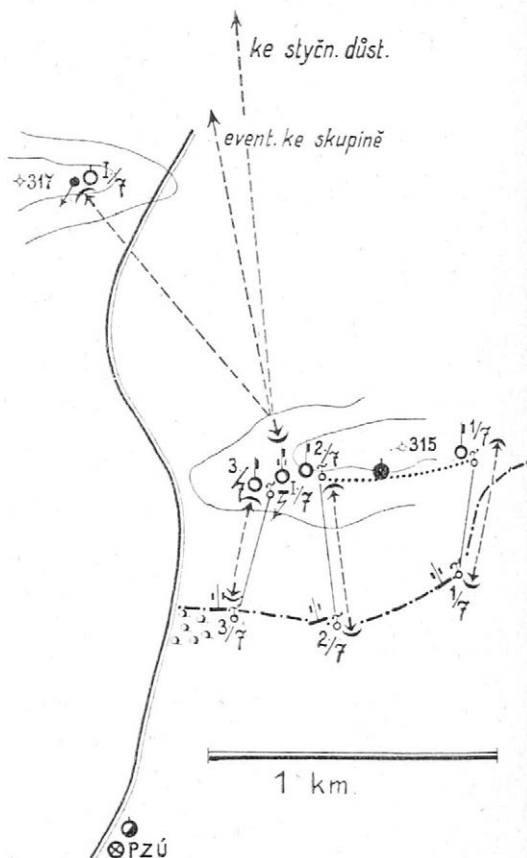
Zítra nastoupí divise pochod v 6 hod. Velitel pluku pochoduje s velitelem p. pl. 27. Oddíl I/7 zajede do posice za kotou 315, pozor-

Spojení u dělostřelectva za přibližovacího pochodu.

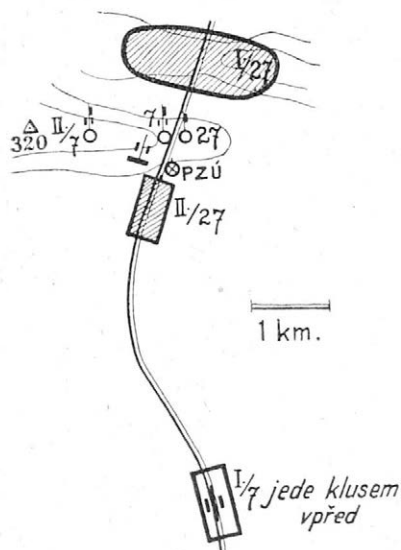
Výchozí situace v 6 hodin.

Detailní situace odd. I/7 v 6 hod. 30 min.

Situace předvoje v 8 hodin.

LEGENDA.

- (← signální přístroj
- ↗ osvětlovací pistole a rakety
- telefonní stanice
- ⌵ radiostanice
- běžec
- ⊙ jezdec
- ⊗ přední zprav. ústředna
- pomocný pozorovatel

vatelna je na kotě. Oddíl II/7 pochoduje za praporem II/27 a zajede do posice za trig. 320, pozorovatelna na trig. Pak se dá zase na pochod oddíl I/7 do nové posice za výšinou kaplička 308, pozorovatelna u kapličky atd.

Rozkaz spojovacího důstojníka výkonnému rotmistru čety.

Spojovací četa pochoduje pod vaším velením v čele oddílu II/7, který má sraz zítra v 5 hod. ráno na východním okraji zdejší osady.

D. Rozkaz spojovacího důstojníka veliteli telefonního družstva.

Zítra v 5 hod. ráno ohlásíte se u mne na koni s jízdními telefonisty a telefonisty na kole (3 jezdecké koně a 2 kola u telefonního družstva) se soupravou vlajek a signálním přístrojem. Na můj rozkaz zřídíte signální stanici a navážete styk s oddílem v posici.

Telefonní vedení počne se klásti teprve na můj rozkaz. Volací značky, hesla a rakety nezměněny.

E. Rozkaz spojovacího důstojníka veliteli radiodružstva.

Jeden radioroj pod vaším velením pochoduje zítra s družinou velitele pluku a je stále připraven k vyložení terčů a k zřízení stanice. Hlaste se u mne s rojem v 5 hod. 45 min. u PZÚ. (udá místo).

Dělostřelecký letec na střehu od 7. hod. do 9. hod. Volací značky, délky vln a terče nezměněny.

F. Spojovací důstojník na pochodu.

Spojovací důstojník pochoduje s velitelem skupiny, jimž je neustále zpravován o situaci. Má u sebe: velitele telefonního družstva a signální hlídku na koni pro event. navázání optického spojení s oddílem v posici; 2 cyklisty; velitele radiodružstva s radiorojem, aby mu mohl kdykoliv naříditi zřízení radiostanice, dále aby vyložil identifikační terč na požádání letce a pozoroval letce.

Kromě toho pochodují v družině velitele skupiny od každého oddílu důstojník a 2 jezdci jako spojky. Tito budou využiti k donášení zpráv a rozkazů velitelům oddílů (důstojník pro rozkazy a informace zvláště důležité).

Jednoho z cyklistů vyšle spojovací důstojník vždy k nejbližší PZÚ. jako spojku, druhého upotřebí k event. donášení depeší na PZÚ., jezdce z družiny velitele skupiny k donášení zpráv k radiostanici, nebo k vlastní signální stanici, jsou-li tyto stanice z nějakého důvodu vzdáleny.

G. Signální hlídka na pochodu pozoruje terén a vyhledává neustále místa, z nichž by mohla, kdyby bylo třeba, navázati optické spojení s oddílem v posici.

H. Velitel radiodružstva na pochodu vyhledává taktéž místo vhodné pro event. zřízení radiostanice a vykládání terčů.

Žádá-li letec za pochodu vyložení identifikačního terče, vyloží terč v blízkosti místa, kde právě velitelství jest. Po potvrzení letcem (nedojde-li, tedy za 10 minut po vyložení) sbalí opět terč a jede vpřed za spojovacím důstojníkem.

Má-li býti odeslána nějaká radiozpráva, dá zříditi radiostanici, která, odeslavši depeši, snaží se co nejdříve dosáhnouti opět velitelství skupiny.

J. Výkonný rotmistr čety na pochodu vede spojovací četou, stará se o pochodovou kázeň mužstva, o připojení všech vozů a o stálou pohotovost telefonistů (ke kladení linek).

K event. donášení zpráv k spojovacímu důstojníku skupiny může užití kola od druhého radioroje.

Řešení spojení v oddílu I/7.

A. Plán spojení.

Velitel oddílu nařídí svému spojovacímu důstojníku asi toto: zařídte:

1. spojení s velitelem praporu I/27 styčnou hlídkou;
2. spojení s bateriemi za pochodu spojkami. V posici bude osobní styk, neboť velitelé baterií budou mít s velitelem oddílu společnou pozorovatelnu. Bude-li snad některá pozorovatelná poněkud vzdálena, pak bude spojení s ní běžci neb opticky.

Spojení event. pomocným pozorovatelem podle možností optické, jinak jezdcí, s boj. trénem jezdcí.

Telefonisté neustále pohotově k event. započetí stavby telefonního vedení.

3. Spojení s velitelem dělostřelecké skupiny jezdcem, event. též opticky, radiotelegraficky nebo přes PZÚ.

4. Spojení příčné se nezřídí.

5. Spojení s letcem kdykoliv bude oddíl v posici; zřídí radiostanici, za pochodu jsou terče v blízkosti velitele oddílu.

6. Spojení s pomocnými orgány není zapotřebí. Podle tohoto rozkazu sestaví spojovací důstojník oddílu spojovací plán, který po schválení velitelem oddílu se uveřejní jako jeden z článků rozkazu velitele oddílu pro příští přibližovací pochod, nebo se sdělí velitelům baterií ústně.

B. Výtah z rozkazu velitele oddílu ze dne 29. května (vydaného písemně neb ústně).

Čl. 5. Spojovací plán:

Spojovací četa oddílu pochoduje zítra do nové posice v čele první baterie. Při dalším přemístění pochoduje lehká část čety s velitelem oddílu, část méně pohyblivá samostatně podle rozkazů spojovacího důstojníka.

K veliteli čelního praporu I/27 přiděluji styčnou hlídku.

Spojky baterií a sloučený bojový trén hlásí se u mne zítra ve 4 hod. 30 min. u zdejšího kostela.

Poručík Z. s dvěma jezdci druhé baterie hlásí se zítra v 5 hod., 45 min. jako spojka oddílu u velitele skupiny u PZÚ.

Volací značky, hesla, rakety a terče viz rozkaz čj.... (neměněno).

C. Rozkaz velitele oddílů velitelům baterií dne 30. května po průzkumu první posice.

Část „spojení“ ústního rozkazu velitele oddílu přednese podle směrnic svého velitele spojovací důstojník oddílu asi takto:

„Spojení s baterií 2. a 3., které mají společnou pozorovatelnou s oddílem“ — osobním stykem.

Spojení „pozorovací oddíl — pozorovací baterie“ běžci.

Spojení „pozorovací oddíl — pomocný pozorovatel“ optické nebo jezdcí.

Telefon připravte tak, aby mohla býti na návěští ihned vyložena všechna nutná vedení. V tom případě se zřídí ústředna oddílu u silnice v blízkosti baterie 3.

D. Průzkumu účastnili se spojovací důstojník s oběma telefonisty na koni, z nichž jeden je velitelem telefonního družstva oddílu a druhý velitelem 1. staničního roje. Velitel radiodružstva oddílu účastnil se rovněž průzkumu na kole (s terčí), bylo-li to možné, jinak pochodoval se spojovací četou oddílu.

Spojovací četa oddílu pochodovala pod velením nejstaršího poddůstojníka v čele baterie 1. do první palebné posice.

E. Rozkaz spojovacího důstojníka veliteli telefonního družstva.

Styčná hlídka postupuje podél silnice, taktéž velitel skupiny. Eventuální ústředna oddílu tam (ukazuje vše v terénu), pozorovatelná zde, pomocný pozorovatel patrač baterie 3. postupuje po silnici až na ten vršek. PZÚ. divise od 6 hod. tam (označí).

Spojovací četa oddílu zůstane u ústředny a ukryje se pod stromy.

Zřídte jednu optickou stanici blízko pozorovatelnou oddílu, která naváže spojení s pomocným pozorovatelem a převezme, třeba-li, optické depeše od styčného důstojníka a velitele skupiny.

Telefonní družstvo buď pohotově zříditi na můj rozkaz ihned ústřednu a telefonní spojení z ústředny na pozorovatelnou oddílu, k pomocnému pozorovateli a k PZÚ.

Vy a četař X (2. jízdní telefonista) vrátíte se s koňmi, vydající příslušné rozkazy, opět sem ke mně.

(Užije jich pak pro dodávání depeší k PZÚ.)

Volací značky, hesla a rakety nezměněny.

F. Rozkaz spojovacího důstojníka veliteli radiodružstva.

Pozorovatelná oddílu zde. V její blízkosti za návrším zřídte jednu radiostanici, která bude čekati na zavolání letce nebo velitele skupiny, postupujícího podél silnice. Dělostřelecký letec na střehu od 7 do 9 hod.

Druhý radioroj zůstane se zbytkem spojovací čety u příhodné ústředny oddílu tam (ukáže).

Volací značky, délky vln a terče nezměněny.

G. Rozkaz spojovacího důstojníka jezdcí z družiny velitele oddílu nebo cyklistovi spojovací čety, vyslanému k PZÚ.:

Hlaste se u PZÚ. divise tam (ukazuje v terénu nebo udá místo podle mapy) jako spojka oddílu I/7.

Poznámka: Spojovací důstojník nesmí opomenouti tohoto jezdce povolati zpět druhým jezdce, vyslaným opět z nové posice k nejbližší PZÚ.

Velitel telefonního družstva odjel k spojovací četě oddílu, zavedl ji k eventuální ústředně oddílu a nařídil toto:

H. Rozkaz velitele telefonního družstva velitelům rojů.

Ústředna oddílu zde.

První staniční roj zřídí jedním půlrojem ihned optickou stanicí u pozorovatelný oddílu tam (ukáže v terénu), která naváže spojení s pomocným pozorovatelem a převezme optické depeše od styčného důstojníka a velitele skupiny. Signální směry viděl již velitel prvního staničního roje na pozorovatelně při průzkumu. Druhý půlroj připraví se v ústředně, aby na návěští mohl ihned stavěti telefonní vedení z ústředny na pozorovatelnu oddílu; tam, asi půl km (ukáže).

Druhý staniční roj připraví se v ústředně ke stavbě telefonního vedení z ústředny k pomocnému pozorovateli na kotě 317 v tom směru asi 1,5 km a k PZÚ., tam, asi 1 km.

Ústředna a telefonní vedení zřídí se teprve na moje optické návěští „tel.“ s pozorovatelný oddílu.

Volací značky, hesla a rakety nezměněny.

Nezaměstnané mužstvo a veškeré vozy zůstanou zde, skryty pod stromy.

J. Rozkaz velitele radiodružstva jeho rojům.

Druhý roj zůstane zde v ústředně ukryt pod stromy a je hotov k okamžitému dalšímu pochodu.

Můj roj zřídí ihned stanici pod návrším za pozorovatelnou oddílu a bude čekati na zavolání velitele skupiny nebo letce. Usměrnění anteny podél silnice.

Dělostřelecký letec na střehu od 7 do 9 hod. Terče k vyložení připravte.

Volací značky, délky vln a terče nezměněny.

K. Signální stanice na pozorovatelně oddílu.

Tato stanice má tři signální směry. Každý muž pozoruje v jednom směru a to nejen podél os postupu jednotlivých protějších stanic, nýbrž i okolní terén, hlavně návrší.

Vlajkou asi nebude lze vůbec dopředu signalisovati, signálním přístrojem snad jen výjimečně; nezbude tedy, než odpovídati při přijímání depeší „rozumím“ a „nerozumím“ nějakým již dříve v oddílu domluveným, nenápadným způsobem.

L. Jakým způsobem bude oznámeno oddílu I/7, že oddíl II/7 zaujal vpředu novou pozici?

Tato zpráva je pro první oddíl velmi důležitá, neboť dříve nemůže nastoupiti další pochod dopředu. Druhý oddíl může to oznámiti zadnímu oddílu některým z těchto způsobů:

- a) radiotelegraficky,
- b) smluvenou raketou,
- c) cestou styčného důstojníka, neboť styční důstojníci obou oddílů pochodují společně.

M. Přemístění oddílu.

Spojovací důstojník oddílu vyše, jakmile to situace dovolí, ještě před přemístěním oddílu méně pohyblivou část čtyř samostatně vpřed. Lehká část čtyř zruší při přemístění oddílu dosavadní spojení a přemístí se dopředu současně s velitelem oddílu.

Řešení spojení v baterii 1/7.

A. Plán spojení.

Úkol řešiti spojení v baterii náleží veliteli baterie, který se rozhodl v tomto případě asi takto:

1. Spojení „Pozorovatelná baterie — palebná posice“ — telefonicky.

2. Spojení s velitelem oddílu, jehož pozorovatelná je asi 400 m vzdálena od pozorovatelné baterie: štafetou běžců mezi pozorovatelnami.

3. S kolesnami zařídil spojení jednou provždy spojkou.

Velitel baterie měl na průzkumu s sebou oba telefonisty na koni, z nichž jeden je velitelem telefonního družstva baterie a zároveň velitelem roje ústředny a druhý velitelem staničního roje.

Telefonní družstvo baterie dopravovalo se během pochodu takto: na kole jeden muž, ostatní na kolesnách a telefonním voze, který jel v čele baterie.

B. Rozkaz velitele baterie veliteli telefonního družstva.

Ústředna baterie zde. Pozorovatelná baterie tam, eventuální ústředna oddílu tam. Pozorovatelná oddílu na tom vršku tam (vše ukazuje v terénu). Telefonní vedení z baterie na pozorovatelnou postavte pěšky.

Spojení mezi pozorovatelnou baterie a pozorovatelnou oddílu štafetou běžců, vzdálenost asi 400 m.

Volací značky, hesla, rakety a terče nezměněny.

C. Rozkaz velitele telefonního družstva svým rojům.

Roj ústředny zřídí zatím jednu telefonní a signální stanici v palebné posici zde a připraví vše k eventuálnímu zřízení ústředny.

Staniční roj postaví jedním půlrojem telefonní vedení z baterie na pozorovatelnou tam (ukáže v terénu) asi 500 m, kde zřídí telefonní i signální stanici a vyše jednoho muže jako štafetu do půl cesty mezi pozorovatelnou baterie a pozorovatelnou oddílu, které se nachází tam. Druhý půlroj zůstane v ústředně pro službu poruchovou a připraví vše tak, aby na rozkaz mohl ihned postavit telefonní vedení z ústředny baterie na ústřednu oddílu, která jest tam u silnice, vzdálenost asi 1 km.

Telefonní vozy po složení nejnutnějšího materiálu odjedou ke kolesnám.

D. Přemístění baterie.

Velitel baterie musí zavčas uvědomiti velitele telefonního družstva o zamýšleném přemístění baterie. Jelikož je vzdálenost z pozorovatelnosti k baterii malá (v našem případě 500 m), bude svínování vedení brzy provedeno a celé telefonní družstvo může se přemístiti dopředu zároveň s baterií.

VĚDECKÝ USTAV VOJENSKÝ

v Praze II., Ostrovní ulice číslo 26. Telefon 436-3-2

vydal svým nákladem:

VOJENSKÉ ROZHLEDY (s příl. Cvičební Listy), měsíčník,
ročník I.—VII. Předplatné Kč 46 ročně.

Štefánikova knihovna spisů vzdělávacích:

- Sv. I. **Základy občanských nauk.** Rozebráno!
- Sv. II. Prof. Koloušek: **Úvod do národního hospodářství.** Kč 5.50.
- Sv. III. Dr. J. Guth-Jarkovský: **Společenská výchova vojska.** Rozebráno!
- Sv. IV. St. Klíma: **Obrázky z dějin literatury slovenskej.** Kč 10.—
- Sv. V. **Příručka všeobecného vzdělání.** (Red. škpt. Kučera a Dr. Tschorn.) Díl I. Články z oboru mravní a občanské výchovy. Kč 28.—
- Sv. VI. **Příručka všeobecného vzdělání.** Díl II. Články ze zeměpisu, dějepisu, literatury, dějin umění a lidové kultury. (Právě vyšlo.)
- Sv. VII. **Příručka všeobecného vzdělání.** Díl III. Články z oboru věd přírodních, technických a ze zdravotní. V tisku!
- Sv. VIII. **Vojna.** (Česká vojenská minulost v díle Jiráskově.) Uspořádal Dr. R. Tschorn. Kč 55.—

Sborník věd vojenských:

- Sv. I. Gen. Vlad. Klecanda: **Operace čsl. vojska na Rusi.** Kč 40.—
- Sv. III. Dr. Emil Mašín: **Česká družina.** Kč 26.—
- Sv. IV. Plk. gen. št. Jindřich Bubla: **Kapitoly z vál. dějin.** (Vyjde v 25 seš.) Vyšly: seš. 2. (Kč 16.—), seš. 4. (Kč 20.—), seš. 6. (Kč 20.—), seš. 7. (Kč 22.—), seš. 5. (Připraveno do tisku.)
- Sv. V. Gen. Dupont: **Vrchní německé velitelství v r. 1914.** Přeložil kpt. Lad. Kotík. Kč 10.—
- Sv. VI. Škpt. B. Cásek: **Švýcarská milice.** Kč 18.—
- Sv. VII. Kpt. ing. Vlad. Hájek: **Vrtací práce skalní.** Díl I. Kč 35.—
- Sv. VIII. Kpt. ing. Vlad. Hájek: **Trhací práce skalní.** Díl II. Kč 45.—
- Sv. IX. Dr. Frant. V. Šteidler: **Zborov.** Kč 30.—
- Sv. X. Dr. Karel Titz: **Ohlasy husitského válečnictví v Evropě.** 22 Kč.
- Sv. XI. Major Kotík: **Průlom v Artois.** Kč 7.—

Prameny k českým vojenským dějinám:

Major Frant. Vondráček: **Husité dvacátého století.** (Deník ruského legionáře.) Kč 24.—

L. Souček, knihkupec v Praze, Riegrovo nábřeží 6
a každý řádný knihkupec.